

Raadsvoorstel

Zaaknummer: 850926
Datum vergadering: 28 november 2023
Datum voorstel: 4 oktober 2023
Nummer: A
Onderwerp: Bestuursovereenkomst azc Albergen & uitwerking financiële regeling kaderovereenkomst

Voorgesteld raadsbesluit

1. Kennis te nemen van het collegebesluit: de uitwerking financiële regeling kaderovereenkomst vast te stellen en deze te ondertekenen;
2. Kennis te nemen van het voorgenomen collegebesluit: tot de vaststelling van de bestuursovereenkomst asielzoekerscentrum (azc) Albergen;
3. Het voorgenomen collegebesluit te bespreken en daarbij de mogelijkheid te overwegen om wensen en bedenkingen kenbaar te maken.

Samenvatting van het voorstel

Het college is met het Rijk en het COA een financiële regeling overeengekomen die voortvloeit uit de eerder overeengekomen kaderovereenkomst. Deze financiële regeling is uitgewerkt in de zogenoemde 'uitwerking financiële regeling kaderovereenkomst'. Het college heeft een besluit ten aanzien van deze uitwerking genomen en stelt u hiervan in kennis.

Daarnaast heeft het college met het COA overeenstemming bereikt over de wens om bestuurlijke afspraken vast te leggen in een bestuursovereenkomst. Het college heeft hierover een voorgenomen besluit genomen en deelt dit besluit met u als gemeenteraad. Voor u als raad is het mogelijk om hierop zienswijze, wensen en bedenkingen met het college te delen alvorens het college over zal gaan tot definitieve besluitvorming aangaande de voorliggende bestuursovereenkomst.

Aanleiding voor het voorstel

Het Rijk heeft in de zomer van 2022 het besluit genomen voormalig hotel 't Elshuys in te zetten als asielzoekerscentrum (azc). De komst van een azc in Albergen staat daarmee vast. Het college streeft ernaar binnen de mogelijkheden die er zijn na een aanwijsbesluit, sturing en regie te behouden op de komst van een azc en exploitatie van het azc Albergen door het COA.

• *Kaderovereenkomst*

Op 19 september 2022 is door de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid, het bestuur van het COA en de burgemeester van de gemeente Tubbergen de zogenoemde kaderovereenkomst ondertekend. In de kaderovereenkomst staan kaders voor de opvang van vreemdelingen in het azc Albergen beschreven. De financiële uitwerking van deze overeenkomst is vastgelegd in de uitwerking financiële regeling kaderovereenkomst.

Zowel de kaderovereenkomst als de financiële regeling kaderovereenkomst maken onlosmakelijk onderdeel uit van de bestuursovereenkomst die het gemeentebestuur aangaat met het COA.

• *Bestuursovereenkomst*

In de bestuursovereenkomst worden de afspraken tussen het COA en het college nader uitgewerkt. De gestelde kaders, opgenomen in de kaderovereenkomst, vormen hiervoor een leidraad. Ook de inbreng van de voormalige veiligheids- en begeleidingscommissie is in de bestuursovereenkomst verwerkt. De bestuursovereenkomst draagt ertoe bij dat het gemeentebestuur binnen mogelijkheden die het aanwijsbesluit van de Staatssecretaris heeft regie en sturing houdt op de komst van een azc en exploitatie van het azc Albergen door het COA.

Beoogd resultaat van het voorstel

1. Het door de raad kennis laten nemen van de vastgelegde financiële bestuurlijke afspraken tussen het Rijk, het COA en het college in een uitwerking financiële regeling kaderovereenkomst;
2. Het vastleggen van bestuurlijke afspraken ten aanzien van het azc Albergen in een bestuursovereenkomst tussen het COA en het college;
3. Het behouden van sturing en regie binnen de mogelijkheden door het college op de komst van een azc en exploitatie van het azc Albergen door het COA.

Argumentatie

1.1. Mate van invloed

Doordat de staatssecretaris vorig jaar het ruimtelijk ordeningsinstrumentarium ten aanzien van het aangekochte hotel door het COA heeft ingezet, is de mate van invloed door het college op de komst van azc Albergen beperkt. Door het afsluiten van een financiële regeling kaderovereenkomst met het Rijk en het COA en door het aangaan van een bestuursovereenkomst met het COA heeft het college de mogelijkheid om zijn invloed op dit dossier te vergroten en voor het college zo maximaal als mogelijk te benutten, zodat ze zijn inwoners kan vertegenwoordigen.

1.2. Financiële regeling kaderovereenkomst

Het Rijk, het COA en het college zijn sinds langere periode met elkaar in gesprek om te komen tot een uitwerking van de financiële regeling welke voortvloeit uit de kaderovereenkomst. Zowel het Rijk als het COA hebben zich, samen met het college, maximaal ingespannen om te komen tot een financiële regeling die recht doet aan hetgeen in de kaderovereenkomst is vastgelegd. De uitwerking financiële regeling kaderovereenkomst maakt onlosmakelijk onderdeel uit van de bestuursovereenkomst.

1.3. Bestuursovereenkomst

In de bestuursovereenkomst zijn de afspraken tussen het COA en het college vastgelegd. Alle mogelijkheden ten aanzien van regie, de eindigheid van het azc Albergen en financiële vergoedingen vanuit het college zijn hierin benut. Hierdoor is er geen ruimte meer in de bestuursovereenkomst om met het COA tot andere afspraken te komen.

1.4. Veiligheidsplan

In het veiligheidsplan worden afspraken tussen het COA en de driehoek (Openbaar Ministerie, politie en burgemeester) vastgelegd. Dit document zal vóór de komst van de eerste vreemdelingen ter informatie aan de gemeenteraad worden voorgelegd. Het veiligheidsplan laat onverlet dat altijd sprake is van wettelijk bevoegd gezag ten aanzien van openbare orde en veiligheid. Artikel 4 en artikel 5 van de onderhavige bestuursovereenkomst biedt daarop aanvullende mogelijkheden voor het gemeentebestuur.

1.5 Realisatie en exploitatie wordt in handen van het COA gelegd

Het COA zal zorgdragen voor het gehele proces van het indienen van benodigde vergunning aanvragen met bijbehorende onderzoeken tot de exploitatie van de locatie. Hiermee zijn de verantwoordelijkheden duidelijk geregeld en kan de gemeente de rol als bevoegd gezag voor vergunningverlening en handhaving op een goede manier oppakken. Het COA pakt hiermee alle uitvoerende taken op.

Risico's

1.1 Uitsluiten van veiligelanders

Het is niet mogelijk om veiligelanders uit te sluiten van de opvang. Dit gaat om het uitsluiten van een groep mensen op basis van hun afkomst en is daarmee in strijd met artikel 1 van de Grondwet. Het kan namelijk voorkomen dat iemand uit een veilig land toch, op basis van persoonlijke omstandigheden, recht heeft op verblijf. Het COA geeft aan dat zij, vergelijkbaar met andere opvanglocaties in het land, enkel een evenredig aantal vreemdelingen uit spoor 2 van de IND in de opvang plaatsen. Dit zijn vreemdelingen waarvan de asielaanvraag in principe niet kansrijk is omdat zij (vaak) uit een veilig land komen. Zij worden snel en efficiënt door de procedure geleid, zodat zij slechts zo kort mogelijk plekken bezet houden in de opvang. Het aandeel van deze groep in de totale asielopvang is momenteel ca. 3-5%. In de bestuursovereenkomst is de ruimte die het college zich kan aanwenden op dit punt maximaal benut.

Daarnaast wordt vanuit het Rijk het opleggen van doelgroep beperkingen bij het opvangen van vreemdelingen als niet wenselijk gezien en is mede gelet op de opvangcapaciteit voor het Rijk onaanvaardbaar.

1.2 Proces bestuursovereenkomst i.r.t. aanvraag omgevingsvergunning

Het niet tijdig sluiten van een bestuursovereenkomst door het college met het COA heeft mogelijk effect op het verdere te doorlopen proces. Het is namelijk niet wenselijk dat de definitieve besluitvorming door het college omtrent de aangevraagde omgevingsvergunning eerder plaatsvindt dan dat er een bestuursovereenkomst tussen het COA en het college is gesloten. Het COA kan na afgifte van de omgevingsvergunning ook zonder een gesloten bestuursovereenkomst handelen. Het afgeven van een omgevingsvergunning staat juridisch los van het aangaan van een bestuursovereenkomst. Wanneer het niet lukt om tot een bestuursovereenkomst te komen zal de regie op het azc Albergen voor het college verder beperkt worden.

1.3 Inbreng derden op bestuursovereenkomst

Voor de bestuursovereenkomst is door meerdere partijen, waaronder de voormalige begeleidingscommissie en de inwoners van Albergen, input geleverd. In de bestuursovereenkomst kon mede door juridische haalbaarheid, politieke beweegredenen en/of wettelijke restricties niet aan alle wensen gehoor worden gegeven.

1.4 Bestuurlijke processen COA en Ministerie van Justitie & Veiligheid

De voorliggende documenten betreffen documenten die ambtelijke afstemming kennen, doch 3 separate bestuurlijke processen doorlopen. Gelijktijdig met het op route brengen van de bestuursovereenkomst en uitwerking financiële regeling kaderovereenkomst binnen de gemeente Tubbergen zal:

- De uitwerking financiële regeling kaderovereenkomst ook op route worden gebracht binnen het COA en het Ministerie van Justitie en Veiligheid;
- De bestuursovereenkomst ook op route worden gebracht binnen het COA.

1.5 Het COA is verantwoordelijk voor realisatie en uitvoering

De wettelijke taken worden hiermee duidelijk geregeld, tevens zijn middels de bestuursovereenkomst de taken voor het COA duidelijk belegd. Daarnaast zijn er voor de locatie specifiek een aantal zaken die ook aandacht behoeven. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het vervoer van de vluchtelingen. Dit zal ook door het COA opgepakt moeten worden. Deze taken moeten op een goede manier afgehecht worden met het COA. Artikel 8 in de bestuursovereenkomst biedt de mogelijkheid om dergelijke taken vast te leggen in een separaat document 'Operationele Aanvullende Werkafspraken'. Dit kunnen afspraken zijn op het terrein van de organisatie van diverse voorzieningen (scholing, verkeer- en vervoer) en diensten op de opvang locatie.

Participatie samenleving

Het besluit voor de komst van een asielzoekerscentrum is gevolgd op een intensief traject met de Staatssecretaris en het COA. In de bestuursovereenkomst is opgenomen dat het COA een zorgvuldig participatieproces met omwonenden zal doorlopen.

Daarbij zijn in de reeds eerder gesloten kaderovereenkomst op hoofdlijnen afspraken vastgelegd ten aanzien van een zogenaamde begeleidingsgroep. Dit betreft een afvaardiging van de gemeente, de politie, de omwonenden, bewoners van de opvang locatie, medewerkers die in de opvang locatie werkzaam zijn en het lokale COA management. Deze hoofdlijnen afspraken zijn nader geduid in voorliggende bestuursovereenkomst.

Externe communicatie

Zodra de (voorgenomen) besluiten door het college zijn genomen, worden betrokken partijen zo snel mogelijk ingelicht. Dat gebeurt volgens het strategisch communicatieplan.

Financiële paragraaf

In de bestuursovereenkomst is in artikel 6 en in bijlagen A en C van onderhavige bestuursovereenkomst een nadere financiële uitwerking opgenomen. Het COA neemt de realisatie van de voorziening op zich. Ook

worden de kosten gemaakt door het ambtelijk apparaat doorberekend aan het COA.

Onderhavige overeenkomsten laten onverlet dat als de spreidingwet een aanvullende financiële vergoeding mogelijk maakt hiervan gebruik kan en zal worden gemaakt door het gemeentebestuur.

Uitvoering

Het college heeft een besluit genomen over de financiële regeling kaderovereenkomst. Dit besluit deelt het college met het Rijk en het COA. Ook informeert het college hierover zijn raad hetgeen is verwerkt in dit raadsvoorstel.

Het college heeft een voorlopig besluit genomen over de bestuursovereenkomst. Het voorgenomen besluit van het college is middels dit raadsvoorstel kenbaar gemaakt bij zijn raad. Ook zal dit voorstel worden gedeeld met het COA en het Rijk. De voormalig leden van de begeleidings- en veiligheidscommissie ontvangen een afschrift van het voorgenomen besluit.

De gemeenteraad dient op het voorgenomen besluit van het college eventuele zienswijze, wensen en bedenkingen in alvorens het college overgaat tot definitieve besluitvorming.

Aansluitend op het definitieve college besluit maakt het college definitieve afspraken met het COA en het Rijk door over te gaan tot ondertekening van de bestuursovereenkomst en de uitwerking financiële regeling kaderovereenkomst.

Evaluatie

In voorliggende bestuursovereenkomst zijn afspraken vastgelegd ten aanzien van (periodieke) evaluaties. Uiteraard informeert het college de raad over de uitkomsten hiervan en betreft de raad daar waar nodig.

Harmonisatie Dinkelland-Tubbergen

Er is op dit dossier geen sprake van harmonisatie Dinkelland - Tubbergen.

Burgemeester en wethouders van Tubbergen,

de secretaris

de burgemeester

ing. J.L.M. Scholten

drs. A.H. Postma

Raadsbesluit

Datum: 28 november 2023

Nummer: B

Onderwerp: Bestuursovereenkomst azc Albergen & uitwerking financiële regeling kaderovereenkomst

De raad van de gemeente Tubbergen,

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 4 oktober 2023, nr. A;

gelet op het advies van de raadscommissie van 21 november 2023;

gelet op de bepalingen in de gemeentewet.

besluit:

1. Kennis te nemen van het collegebesluit: de uitwerking financiële regeling kaderovereenkomst vast te stellen en deze te ondertekenen;
2. Kennis te nemen van het voorgenomen collegebesluit: tot de vaststelling van de bestuursovereenkomst asielzoekerscentrum (azc) Albergen;
3. Het voorgenomen collegebesluit te bespreken en daarbij de mogelijkheid te overwegen om wensen en bedenkingen kenbaar te maken.

Aldus besloten in de openbare raadsvergadering van 28 november 2023

De raadsgriffier,

De voorzitter,